

Omgevings- analyse **2020**

Inspiratienota

Vooraf

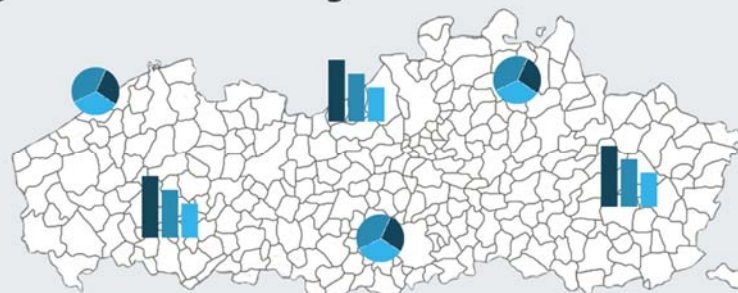
De omgevingsanalyse is een verplichte toelichting bij het meerjarenplan en is aldus een basis voor oriëntatie van het beleid en voor het bepalen van de beleidsprioriteiten. Het beleid zal erop gericht zijn te veranderen, verbeteren, versterken, in te spelen op maatschappelijke evoluties ...

De analyse werd uitgevoerd aan de hand van de **SWOT-methodologie** en de **DESTEP-analyse**. SWOT-analyse of 'sterkte-zwakteanalyse' is een techniek voor de analyse van een organisatie op basis van Strengths (sterkten), Weaknesses (zwakten), Opportunities (kansen), en Threats (bedreigingen).

DESTEP staat voor Demografische, Economische, Sociaal/culturele, Technologische, Ecologische en Politiek/juridische factoren. Door het analyseren van deze factoren krijgt men een duidelijk beeld van de externe omgeving van de organisatie.

Die externe omgeving wordt in beeld gebracht met de kencijfers opgenomen in de '**profielschets van de gemeente**'. Dit profiel vormt de bijlage bij deze nota.

Je gemeente in cijfers

Vooraf

De analyse is het resultaat van de denkdag/inspiratiedag, waar groepjes medewerkers van stad en OCMW nadachten over de toekomst en het beleid van de gemeente. Met deze **inspiratienota OA2020** probeert de administratie de bestuursploeg te inspireren met het oog op het meerjarenplan. Deze inspiratie werd geordend volgens de klassieke beleidsthema's:

armoede

cultuur en vrije tijd

demografie

financiën

mobiliteit

natuur, milieu en energie

ondernemen en werken

onderwijs en vorming

overheid

ruimte en infrastructuur

samenleven

wonen en woonomgeving

zorg en gezondheid

Vooraf

De inspiratie werd getoetst aan het bredere kader van de **Sustainable Development Goals** (SDG). Dit zijn de doelstellingen die de wereld zich stelt richting 2030 om aan duurzame ontwikkeling te werken. De 17 hoofddoelstellingen werden ontwikkeld in de schoot van de Verenigde Naties en vormen het belangrijkste internationaal duurzaamheidskader voor de komende 15 jaar.

DOD = Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen
SDG = Sustainable development goals

Decreet Lokaal Bestuur

Op 1 januari 2019 treedt het nieuwe decreet lokaal bestuur in werking. Dit decreet bevat bepalingen omtrent de **maximale integratie van de stad en het OCMW**, deze blijven wel twee aparte rechtspersonen. Om een maximale integratie van stad en OCMW te bewerkstelligen moet er een **geïntegreerd organogram** worden opgemaakt. Daarnaast moet op verschillende vlakken de werking van stad en OCMW op elkaar worden afgestemd. Een **kennismakingstraject** en bewustmaking van alle werknemers is noodzakelijk om weerstanden zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor moet er een stappenplan uitgewerkt worden.

Personeel

Om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen moet er ingezet worden op het verbeteren van de **competenties** (kwaliteitsvolle aanwervingen en opleidingen) en het verhogen van de motivatie binnen de organisatie. Bij aanwervingen moet er voldoende aandacht zijn voor **gendergelijkheid** en **diversiteit**. Daarnaast is een continue opvolging van de medewerkers noodzakelijk. Er moet geëvolueerd worden van de klassieke 'functioneringsgesprekken' naar '**coachend leiderschap**'.

De stad moet zich profileren als een **aantrekkelijke werkgever** om ook moeilijk invulbare functies (bvb. verzorging/verpleging) ingevuld te krijgen ('war for talent'). Er moet worden ingezet op 'employer branding' en het aanbieden van de best mogelijke voordelen binnen het wettelijke kader. Hierbij kan ook worden nagedacht over **nieuwe werkvormen** (beleid ontwikkelen inzake telewerk, flexwerk ...).

Pensioenpiek

In de periode 2025 – 2035 wordt er een pensioenpiek verwacht. Het is noodzakelijk om de organisatie hierop afdoende voor te bereiden. Zo moet er bijvoorbeeld op tijd worden aangeworven om **kennisoverdracht** mogelijk te maken. Deze pensioenpiek biedt ook een aantal **kansen**: van pensioneringen kan gebruik worden gemaakt om functies te evalueren, optimaliseren en bij te sturen.

General Data Protection Regulation (GDPR)

GDPR is een Europese verordening die op 25 mei 2018 in werking is getreden. GDPR regelt de omgang met privacy gevoelige gegevens en heeft als doel de bescherming van persoonlijke data van de Europese burgers. Om deze verordening degelijk uit te voeren moet er verder ingezet worden op **bewustmaking** van de medewerkers. De administratie en de burger moeten ondersteund worden door het capteren en beantwoorden van vragen. Daarnaast moeten de gehanteerde regels binnen de administratie worden vastgelegd, zodat de te volgen stappen duidelijk zijn. Alsook zijn **bijkomende tools** nodig (gegevens en opvolging via een gecentraliseerd CRM-pakket).

overheid

BBC2020

De Vlaamse Regering keurde op 26 januari 2018 het ontwerp van besluit over de beleids- en beheerscyclus principieel goed. Het ontwerp geeft uitvoering aan de aangepaste regels over de beleids- en beheerscyclus die zijn opgenomen in het decreet over het lokaal bestuur en vertaalt een aantal verbetervoorstellen uit de evaluatie van BBC. De interne werking moet geoptimaliseerd worden aan de hand van BBC2020. Het is noodzakelijk om doelmatig te werken met een meetbare opvolging. Hiervoor moet er vastgehouden worden aan de **geformuleerde langetermijndoelstellingen**. Daarnaast moet een tool om de realisatie van de beleidsdoelstellingen te meten en indien nodig bij te sturen, worden aangekocht.

Nieuwe bestuursploeg

De samenstelling van de nieuwe bestuursploeg is uiteraard een belangrijke factor die invloed heeft op de werking van de organisatie. Voor zowel nieuwe beleidsmensen als medewerkers van de administratie kunnen **opleidingen** worden voorzien omtrent de werking van een lokaal bestuur (bijvoorbeeld: VVSG opleiding). Voor het volgen van deze opleidingen moeten voldoende budgetten worden voorzien.

Digitalisering en nieuwe technologieën

Door in te zetten op digitalisering en nieuwe technologieën kan er een efficiëntere en effectievere dienstverlening worden bewerkstelligd. Het is dan wel noodzakelijk om de aanwezige **e-loketten** en de **webshop** gebruiksvriendelijker uit te werken en uit te breiden (bv. e-loket voor kinderopvang, Gipod, ...).

Bovendien kan er worden ingezet op het afstemmen van de verschillende systemen en softwarepakketten. De druk op de administratie kan verlaagd worden door gebruik te maken van een digitaal loket met automatische verwerking. Alsook kan er gebruik worden gemaakt van authentieke gegevensbronnen en een **centrale midoffice** die de verschillende gegevens met elkaar verbindt.

Ook kan er werk worden gemaakt van een **digitalisering van de personeelsdossiers en loonfiches**.

Op de financiële dienst kan er ingezet worden op **e-facturatie** (inkomende en uitgaande facturatie) en kunnen domicilieringen aangemoedigd worden om de werklast te verlagen. Er moet wel over gewaakt worden dat nieuwe technologieën compatibel zijn met het boekhoudpakket.

Een belangrijke kanttekening is dat het noodzakelijk blijft om gebruik te maken van de klassieke kanalen, niet iedereen is immers vertrouwd met de toenemende digitalisering (**digitale kloof**). Deze personen moeten begeleid worden en de mogelijkheid hebben tot het volgen van vorming.

overheid

Digitale communicatie en sociale media

Inzetten op digitale communicatie wordt met de dag belangrijker. Vanuit deze optiek kan er worden nagedacht over het gebruik van **sociale media** en **apps** als communicatiekanaal voor diverse diensten. Het is dan wel noodzakelijk om een vastgelegd kader voor het gebruik van sociale media uit te werken (o.a. één facebookpagina in plaats van verschillende per dienst/thema). Sociale media zijn echter ook vluchtig en kunnen soms een grote (negatieve) impact hebben (fake news). De burger verwacht neutrale en objectieve informatie te krijgen via alle kanalen.

Om een degelijk communicatiebeleid te voeren moet een **communicatieplan** worden opgemaakt, en is permanente vorming voor de betrokken medewerkers noodzakelijk. De evoluties omtrent communicatie gaan immers zeer snel. In functie van een **uniforme communicatie** en een sterke profilering moet de externe communicatie overkoepelend worden aangestuurd.

Een vernieuwing van de **website** is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de verhoogde communicatienoden. De uitbouw van een volwaardige **communicatiedienst** is hier van groot belang.

Huisstijl

In het kader van de integratie stad – OCMW (AGB) moeten de verschillende huisstijlen van beide organisaties samengebracht worden naar één geheel, om te komen tot een **uniforme profilering**.

ICT en connectiviteit

Om een verhoogde connectiviteit te realiseren, moet het administratief en publiek **wifi-netwerk** binnen de stadsgebouwen worden uitgebouwd.

Telewerking impliceert een verhoogd gebruik van laptops en VPN. Aankoop van **hardware** is noodzakelijk om hierin te kunnen voorzien.

In het kader van de integratie stad – OCMW moet de **telefonie-infrastructuur** van beide organisaties eengemaakt worden (bij einde contract in 2020).

De **GSM policy** kan aangepast worden om de bereikbaarheid van medewerkers te verhogen.

De connectie met de klant kan worden verbeterd door bv. **chatfunctie** waarbij de doelgroep ruimer kan worden bereikt (chatbot).

Kerntaken

Momenteel is er een financieel evenwicht in zowel het OCMW als de stad. Echter staan de inkomsten onder druk door migratie, vergrijzing, sociale huisvesting, ... Naast de wettelijk bepaalde **kerntaken** zijn ook andere opdrachten geïntegreerd in de dienstverlening. Bij de uitbreiding en vernieuwing van die dienstverlening moet telkens de vraag gesteld worden of dit een taak is die effectief door ons moet worden uitgevoerd. De huidige financiële basis is net toereikend om de bestaande dienstverlening te garanderen. De mogelijkheden van publiek-private samenwerking kunnen onderzocht worden. Alsook kan er worden nagegaan welke diensten niet langer een kerntaak zijn voor het bestuur en desgevallend kunnen worden uitgevoerd door of in samenwerking met een private partner. De stad kan een regierol invullen in plaats de diensten zelf aan te bieden. Kwaliteit van de dienstverlening zal steeds een aandachtspunt blijven.

Druk op budget

Daarnaast zal het de komende jaren nodig zijn om via verschillende initiatieven Zottegem aantrekkelijk te maken als kwalitatieve woonstad, met het oog op het **verhogen van de inkomsten**. Concrete voorstellen om dit te realiseren zijn: open, groene ruimte, versterken van buurtwerking, verhogen van het veiligheidsgevoel en de netheid van de omgeving, inzetten op sociale en culturele initiatieven (bibliotheek, kindvriendelijke evenementen, sportkampen, speelpleinwerking,...), bewaken van de kwaliteit van het lokale onderwijs, meer inzetten op compacte gezinswoningen, ...

Vergrijzing

Zottegem heeft te kampen met een toenemende vergrijzing, bijgevolg is een groot aandeel van de bevolking ouder dan 65 jaar. In 2017 waren er 5.574 inwoners ouder dan 65 jaar. Dit is ongeveer 21% van de totale bevolking. Ook de interne vergrijzing (het aantal inwoners 80+'ers) neemt toe. In 2017 was 6,6% van de totale bevolking ouder dan 80 jaar, terwijl in 2007 5,4% van de totale bevolking ouder was dan 80 jaar. De **dienstverlening** dient te worden aangepast aan deze evoluties. Om de instroom naar de woonzorgcentra zo lang mogelijk uit te stellen moet er ingezet worden op **thuishulp** en het stimuleren van het **aanpassen van bestaande woningen**.

Daarnaast is het absoluut noodzakelijk om aandachtig te zijn voor **communicatie**, **toegankelijkheid** en **mobiliteit van deze doelgroep**. Vanuit deze optiek kunnen buurtwinkels, boodschappendienst, ... meer worden gepromoot. Alsook kunnen er sociale restaurants worden uitgebouwd. Daarnaast dient er verder ingezet te worden op de uitwerking van een toegankelijk openbaar domein.

In de bepaling van het dienstenaanbod dient er rekening te worden gehouden met de **diversiteit binnen de groep senioren**. Er is bijvoorbeeld een grote groep (actieve) jongsenioren. Deze personen kunnen gestimuleerd worden om deel te nemen aan de vrijwilligerswerking.

Er kan verder worden ingezet op specifiek **seniorenactiviteiten**, bij voorkeur op 'vrijblijvende basis' (zonder voorinschrijving).

Veranderende gezinssamenstelling

De laatste jaren kan er een groei worden waargenomen van het aantal alleenstaanden, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, ... In 2017 waren er bijvoorbeeld 3.689 **alleenwonende personen** in Zottegem. Dit is 14,1% van de totale bevolking. In 2007 was 11,8% van het totaal aantal inwoners alleenwonend. Deze personen zijn vaak **financieel minder sterk** en hebben **andere behoeften** (inzake wonen, vrijetijdsbeleving, ...). De dienstverlening moet laagdrempelig zijn en afgestemd op elke doelgroep en klasse.

Daarnaast hebben deze personen een grote nood aan **kinderopvang**. Voldoende flexibele, betaalbare en occasionele opvang dient te worden voorzien. Hiervoor kan er een horizontale verbinding tussen onderwijs, opvang en vrije tijd worden gerealiseerd. Bestaande initiatieven zoals ZIBO moeten worden bestendig en zelfs worden versterkt.

Inwoners met vreemde nationaliteit

Er wordt een toenemend aantal personen met een vreemde nationaliteit vastgesteld in de bevolking. In 2017 had 3,1% van de inwoners een vreemde nationaliteit, terwijl in 2007 slechts 0,8% van de inwoners een vreemde nationaliteit had. De noodzaak aan investeringen in het **begeleiden van de migratiestroom** via verschillende initiatieven en trajecten dringt zich op (inburgering, verhogen van taalkennis, werkbegeleiding gekoppeld aan voorwaarden, persoonlijke opvolging, versterken van samenwerkingen met sociale vzw's of private partners). In het bijzonder vormt kinderopvang een probleem voor deze doelgroep.

Er moet (verder) gewerkt worden aan 'geletterdheid' met bv. taalcafé, babbelfabriek, taalkampen voor kinderen. Er moet aandacht worden geschonken aan klare en eenvoudige taal bij de communicatie met de burger. Hier kan verder worden samengewerkt met andere initiatieven zoals bv. Leerpunt.

armoede

Armoede

De laatste jaren wordt er een stijging van het aantal personen in armoede vastgesteld. Er is bijvoorbeeld een stijgende vraag naar tegemoetkomingen en leeflonen. Daarnaast wordt er ook een sterke stijging van het aantal geboorten in kansarme gezinnen vastgesteld (2010: 2,3%; 2017: 9,16%). De kloof tussen rijk en arm wordt steeds groter, terwijl de kostprijs van levensonderhoud blijft stijgen.

Om armoede terug te dringen kan er een **armoedetoets** worden ingebed in het beslissingsproces. Alsook kunnen er **voordeeltarieven** geïntroduceerd worden in bv. de buitenschoolse opvang, internetabonnementen, ... Daarnaast kan er een **sociale kruidenier** uitgebouwd worden met de huidige aanwezige partners en kan de **deeleconomie** gestimuleerd worden via de organisatie van deelpunten.

Personen in armoede worden met het huidige dienstaanbod onvoldoende bereikt. Om deze personen meer te bereiken moet er actief ingezet worden op **drempelverlaging** om de toegankelijkheid naar dienstverlening en initiatieven te verbeteren (introduceren vrijetijdspas, als vervanging van andere systemen).

Er moet verder worden ingezet op **preventie** en **vroegdetectie** van armoede (bv. via scholen, verenigingen en externe organisaties).

armoede

Decreet lokaal sociaal beleid

De Vlaamse Regering keurde op 31 januari 2018 het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid principieel goed. Met het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid wil Vlaanderen de sturende rol van het lokaal bestuur in netwerken versterken, om zo te komen tot een meer integraal beleid. Ook een lokaal sociaal beleid in samenwerking met andere besturen wordt erin mogelijk gemaakt. Met dit decreet wil Vlaanderen zorgen voor een toegankelijke en meer betrokken hulp- en dienstverlening in gemeenten en steden, hiervoor moet een **geïntegreerd breed onthaal** (GBO) worden uitgebouwd in samenwerking met minstens het centrum voor algemeen welzijnswerk en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Er dient naar methodieken en middelen te worden gezocht om alle partners op één lijn te krijgen en een gezamenlijke invulling te geven.

Duurzaamheid

Zowel hogere overheden als de burger verwachten dat de organisatie rekening houdt met ecologie en duurzaamheid. Een gemeente moet hierin een voorbeeldrol vervullen. Gebouwen moeten energievriendelijk zijn en moeten worden aangepast aan de hoogste duurzaamheidseisen. Er moet ook worden ingezet op een vergroening van het stedelijk wagenpark door de aankoop van **elektrische wagens en wagens op CNG**. Tegelijk moet de opkomst van elektrische wagens beter worden ondersteund, door verdere installatie van laadpalen op strategische plaatsen (zoals achterkant station/OCMW-parking, Z-parking).

Daarnaast is een **duurzaamheids/klimaattoets** bij beslissingen en overheidsopdrachten aangewezen (de duurzaamheidsambtenaar moet betrokken worden in het aankoopproces). Alsook kan er een duurzaamheidsbeleid voor evenementen worden uitgewerkt. In eerste instantie wordt er gewerkt aan afvalpreventie, -reductie en -recuperatie, in een latere fase kunnen ook de andere aspecten van duurzaamheid in acht worden genomen (geluid, locatie, waterverbruik, ...).

Om te komen tot een meer **duurzame mobiliteit** kan het gebruik van de fiets meer gestimuleerd worden, zowel voor de burger als voor de personeelsleden. Hiervoor kunnen er een fietsenstalling, doucheruimte en elektrische fietsen voor dienstverplaatsingen worden voorzien. Alsook kan er worden ingestapt op een groepsaankoop van elektrische fietsen of een fiets-lease-project.

Daarnaast moet er een **energieplan** worden opgemaakt om als stad te voorzien in eigen energie. Er dient meer energie te worden opgewekt met hernieuwbare bronnen (zon, wind, water,...).

Duurzaamheid

Met energiescans en energie-café's, groepsaankopen van o.a. zonnepanelen, isolatie ... kunnen de inwoners geïnformeerd, gesensibiliseerd en ondersteund worden om hun eigen woning/bedrijf energievriendelijker te maken.

Op vlak van voeding kunnen streekproducten en het **korte keten** principe meer gepromoot worden (bv. Het voorzien van een ruimte in het stadscentrum voor promo/verkoop, korte-keten-kalender, webpagina met korte-keten-aanbieders, ...).

Het papierverbruik moet zoveel als mogelijk worden ingeperkt en er moet 'paperless' worden gewerkt. Het printerbeleid moet worden herzien. Ook het archief moet worden gedigitaliseerd.

Er moet een apart/bijkomend **budget** worden vrijgemaakt om duurzaamheid in elke dienst te versterken.

Vermindering plasticberg

Plastic moeten we zo veel mogelijk vermijden (ook in de eigen organisatie). Het zelf aanbieden van plastic wegwerpbekers en plastic flesjes binnen de organisatie wordt zo snel mogelijk gestopt. Plastic wegwerpbekers en -flessen worden vervangen door **herbruikbare** flessen en kannen, herbruikbare bekertjes, glazen, drinkfonteinnetjes. Ook bij evenementen, handelaars en burgers wordt er gesensibiliseerd om het gebruik van wegwerp-plastic te vermijden.

Sluikstorten en zwerfvuil

De tendens van meer sluikstorten en zwerfvuil heeft een grote werk- en financiële last tot gevolg voor de organisatie. Om dit probleem preventief te minimaliseren moet er blijvend worden ingezet op **afrading** en **sensibiliseringscampagnes** (ook op scholen en bij jeugd). Daarnaast kan er een **vrijwilligerswerking** worden opgestart en kan het aangeven van zwerfvuil geïntegreerd worden in het systeem van 'mobimelder' voor trage wegen en sluikstort. De samenwerking tussen politie en milieudienst op vlak van toezicht en handhaving (bv. extra mobiele camera's) is noodzakelijk.

Asbestplan

De Vlaamse regering wil een versneld **afbouwbeleid** voeren voor asbest met als streefdatum 2040. Voor de medewerkers die in contact komen met asbesthoudende materialen moet de juiste uitrusting zoals aangepaste beschermingskledij, mondmasker,... worden voorzien. We moeten ook inzetten op het sensibiliseren van medewerkers en burgers omtrent asbest en de gevaren ervan. Voor het recyclagepark zullen de nodige maatregelen moeten genomen worden. Blijven inzetten op het versneld én correct afvoeren van asbest is een must.

Omgevingsvergunning

Op 1 januari 2018 trad het **omgevingsvergunningendecreet** in voege. De lokale besturen werken sindsdien in een volledig nieuwe digitale omgeving met nieuwe procedures voor de behandeling van vergunningsdossiers. De digitalisering vergt een ander intern proces om dossiers efficiënt te behandelen. Er is tevens een kortere doorlooptijd van de dossiers. Dit heeft een grote impact op de werking van de dienst omgeving. Er moet ingezet worden op procesoptimalisatie, digitalisatie, software, en opleidingen.

GIS

Een Geografisch Informatie Systeem is een werkinstrument dat ondersteuning biedt aan meerdere stadsdiensten. Zelfs intergemeentelijk wordt een samenwerking geambieerd. De toepassingen zijn vrijwel onbeperkt, gaande van innames openbaar domein tot trage wegen, begraafplaatsen, markten en kermissen, groenbeheer ... Een GIS-beleidsplan, regelmatig GIS overleg is noodzakelijk. GIS moet intensiever en meer **dienstoverschrijdend** worden ingezet.

Verdichting

Het "Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen" bepaalt dat vanaf 2040 het aansnijden van open ruimten beperkt moet worden. De bedoeling hiervan is om meer open ruimte te krijgen en het landschap minder te versnipperen. Dit heeft als gevolg dat het kerngebied in de stad verder verdicht moet worden. Op een beperkt aantal plaatsen kan dat betekenen dat er voor hoogbouw gekozen wordt om de verdichting te realiseren. Hiertoe moet een gebiedsgericht beleidskader uitgewerkt worden (cfr. woonomgevingsplan, gemeentelijk beleidsplan,...).

Waterhuishouding - ontharding

De verdere verdichting van het kerngebied zal een invloed hebben op de waterhuishouding. Hiervoor moet er een hemelwaterplan worden opgemaakt waarin een toekomstgericht hemelwaterbeleid wordt uitgewerkt.

Er moet een plan worden opgemaakt voor de aanleg en vernieuwing van de rioleringen op het grondgebied.

Er dient maximaal te worden ingezet op lokale hemelwaterinfiltratie. Dit is mogelijk door ontharding en specifieke materiaalkeuze. Het is wenselijk om bij eigen projecten een onthardingstoets in te voeren. Ook bij particuliere vergunningsaanvragen moet de verharding zoveel als mogelijk worden vermeden.

Omgevingshandhaving

De omgevingshandhaving vormt het sluitstuk van een effectief ruimtelijk ordeningsbeleid en milieubeleid. Handhaving vormt een essentieel onderdeel voor een goed lokaal beleid. Zonder handhaving wordt of blijft de regelgeving dode letter en wordt het **gemeentelijk plannings- en vergunningsbeleid** ernstig verzwakt. De Vlaamse Regering legt sinds 1 maart 2018 een aantal bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het vlak van handhaving ook specifiek bij de lokale besturen.

Om deze handhavingstaak naar behoren te kunnen vervullen is het wenselijk om een '**handhavingsplan omgeving 2020-2025**' op te stellen. Hierin kunnen, op basis van de uitdagingen die zich stellen, de beleidsprioriteiten worden vastgelegd en de methodiek van optreden bepaald worden.

Door samenwerking tussen de stedelijke dienst omgeving, de lokale politie en de intercommunale Solva wordt beoogd om de kennis en vaardigheden rond handhaving te verhogen zodat de behandeling van klachten inzake milieu en ruimtelijke ordening en de ambtshalve vastgestelde inbreuken en misdrijven zo efficiënt en effectief mogelijk kan verlopen

Groen

Groen is belangrijk, zowel in het centrum als in wijken, langs straten en in recreatiezones. Er moeten 'groen- en beheerplannen' worden opgemaakt voor de aanplanting van bomen, aanleg van parken, natuurgebieden en groenbeheer. Groenelementen en –gebieden (verdere uitbouw groene gordel) kunnen een belangrijke rol spelen op vlak van klimaatadaptatie. Milieu- en natuureducatie blijft belangrijk (o.a. project Beisloven). De opmaak van een digitale groeninventaris moet toelaten de planning en de werking te verbeteren.

Onroerend erfgoed

De stad Zottegem draagt zijn erfgoed hoog in het vaandel. Hierbij gaat heel wat aandacht naar de vele (beschermden) monumenten. Die zorg dient zonder meer bestendig te worden.

Een bijzonder item in deze zijn de kerken. De kerkgemeenschap binnen de stad wordt kleiner. Er dient worden nagedacht over een gedeeltelijke overdracht van de parochiale infrastructuur naar de stad en over de neven/herbestemming van kerken. Kerken kunnen bijvoorbeeld omwille van hun centrale locatie ingezet worden om andere behoeften in te vullen (bv. centrale ontmoetingsplaats).

Alternatief wonen/Samenhuizencharter

Nieuw samengestelde gezinnen hebben nood aan een woning met meerdere slaapkamers maar zijn wel bereid om een aantal faciliteiten (keuken, tuin) te delen. Jonge gezinnen daarentegen willen een budgetvriendelijke woning. Alleenwonenden hebben nood aan een compacte eengezinswoning. Ouderen willen het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen maar willen beroep kunnen doen op hulp- en dienstverlening, op het moment dat ze zorgafhankelijk worden. De klassieke woonvormen beantwoorden dus niet langer aan de woonbehoeften van de verschillende doelgroepen. Tegelijk zijn gronden en bouwen duur.

Alternatieve woonvormen (bijvoorbeeld co-housing, kangoeroewonen, zorgwonen, ...) moeten worden ondersteund in het lokaal woonbeleid en ingebed in een gemeentelijke visie op duurzaam en kwalitatief wonen. Deze gemeentelijke visie werd reeds uitgeschreven in het woonplan.

Het **Samenhuizencharter** werd ondertekend als engagementsverklaring om hier werk van te maken.

wonen en woonomgeving

Betaalbaar wonen (BSO: bindend sociaal objectief)

Het aanbod aan sociale woningen in de stad ligt laag en is onvoldoende om de vraag te beantwoorden (de **wachlijsten** zijn lang). Het aanbod aan sociale woningen moet worden versterkt.

Eigenaars van **leegstaande woningen** kunnen gestimuleerd worden om hun pand in te schakelen (indien nodig na renovatie) in een stelsel van sociale verhuring. Hierdoor kunnen ze genieten van talrijke voordelen (verlaagd tarief onroerende voorheffing, huurgarantie, renovatiepremies, geen leegstandsheffing...). Veel eigenaars kennen het SVK (sociaal verhuurkantoor) niet en zijn zich ook niet bewust van de verplichtingen van de Vlaamse Wooncode. Via diverse kanalen kunnen eigenaars hierover worden geïnformeerd.

Hierbij dient de kwaliteit van het woningaanbod strikt te worden bewaakt (conformiteit van de woningen). Het gradueel invoeren van een verplicht conformiteitsattest van alle woningen op ons grondgebied ligt klaar om – na goedkeuring – te worden uitgerold.

Mobiliteit en ruimtelijke ontwikkelingen

Mobiliteit is een belangrijke factor in de keuze van zowel (jonge) gezinnen om in Zottegem te komen/blijven wonen, als de keuze van ondernemingen om zich hier te vestigen. Er moet een nieuw **mobiliteitsplan** worden opgemaakt en aansluitend een **circulatieplan** en **parkeerplan**.

Het beleid rond mobiliteit moet meer afgestemd worden met het beleid rond ruimtelijke ordening. In de toekomst is er meer a priori een koppeling nodig tussen mobiliteit en **ruimtelijke projecten** zoals woonontwikkelingen, infrastructuurprojecten, de verdere uitbouw van de stationsomgeving ... Hierdoor kan de mobiliteitsimpact van ruimtelijke projecten (o.a. de bouw van de nieuwe cultuurzaal en academie, de herinrichting van de achterkant van het station) op voorhand worden ingeschat.

Daarnaast moet de herinrichting van wegen sterker gekoppeld worden aan de **wegencategorisering** zodat de infrastructuur van wegen afgestemd is op het doel van de weg.

Modal shift

Om de leefbaarheid in de stad te verbeteren is een 'modal shift' noodzakelijk (wijziging in het algemene verplaatsingsgedrag). Verplaatsingen te voet, met de fiets, trein, bus, deelsystemen ... moeten meer gestimuleerd en ondersteund worden.

Het **trage wegenplan** moet worden uitgevoerd door het creëren van een trage weggennet waarbij een verbinding wordt gemaakt van deze wegen met (lange afstands)fietsroutes. Het **fietsroutenetwerk** moet verder geactualiseerd en geoptimaliseerd worden en er is nood aan een verdere uitbouw van fietsverbindingen en de fietsinfrastructuur tussen de deelgemeenten en de stadskern. Zottegem kan zich zo profileren als fietsvriendelijke stad.

Zottegem is een **pendelstad**. Sommige deelgemeenten/randgemeenten zijn onvoldoende bereikbaar met het **openbaar vervoer**. Om dit te optimaliseren moet de stad het aanbod bekijken samen met de aanbieders van openbaar vervoer, De Lijn en NMBS. Er moet meer aandacht zijn voor het voor- en natransport ('**first and last mile**') waarbij geïnvesteerd wordt in verplaatsingen te voet of met de (elektrische) fiets, bijvoorbeeld door de aanleg van fietspaden op de meest gebruikte route naar het station of door de voorziening van voldoende fietsenstallingen.

Parkeren

Ook het parkeerbeleid heeft een grote impact op de 'modal shift' en vice versa. Het verder **verplaatsen van parkeerterreinen van centra naar de rand** brengt een aantal gunstige neveneffecten met zich mee. De leefbaarheid verhoogt omdat er meer ruimte is voor terrassen en evenementen. De veiligheid van de zwakke weggebruikers verhoogt. Er zijn **positieve effecten** op het milieu door minder CO2-uitstoot en een betere luchtkwaliteit. Er is minder gemotoriseerd verkeer in aanliggende straten naar het centrum.

Uit parkeeronderzoek is eerder gebleken dat er geen tekort aan parkeerplaats is in de stad. De perceptie van een tekort aan parkeerplaatsen aanpakken, kan door inwoners en bezoekers beter te geleiden naar de beschikbare parkeerplaatsen. Er is nood aan **parkeergeleiding** en **parkeerorganisatie**.

Reglementen

Er is nood aan meer algemene (retributie-)reglementen (bv. inzake de inrichting van parkeerplaatsen voor personen met een handicap, inzake aanvragen van parkeerverbod met gele lijnen, inzake bewegwijzering naar private handelszaken ...). Dergelijke reglementen zorgen voor uniformisering en een gelijkwaardige behandeling van aanvragen.

Werkloosheidsgraad

Om de werkloosheidsgraad te doen afnemen kan er getracht worden om **arbeidsintensieve** bedrijven aan te trekken.

Daarnaast is het noodzakelijk om kwetsbare groepen beter te begeleiden op de arbeidsmarkt. Er kan meer worden ingezet op **activering**, eventueel met samenwerkingsvormen. Dit vergt een specifiek aanpak en expertise.

Detailhandel

De detailhandel in Zottegem staat onder druk door hoge huurprijzen, internetaankopen, ... Hierdoor staan een aantal commerciële panden leeg, dit heeft een negatieve impact op de beleving in de stad. Om het aantal leegstaande commerciële panden terug te dringen, kunnen er **renovatiepremies** worden uitgereikt. Daarnaast kan er een lokaal reglement op lokale functiewijzigingen worden uitgewerkt. **Leegstand** kan echter ook kansen bieden. Leegstaande panden kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden voor lokale initiatieven en projecten. Om de detailhandel verder te ondersteunen en stimuleren wordt er best een **ruimer detailhandelsplan** uitgewerkt (in de context van buur- en deelgemeenten).

Afslanking provincies

De Vlaamse Regering streeft naar een vereenvoudigde overheidsstructuur en wil een eind maken aan de situatie waarbij verschillende bestuursniveaus dezelfde taken opnemen. Vanaf 1 januari 2018 oefenen de provincies niet langer persoonsgebonden bevoegdheden uit. Dit houdt in dat de **provinciale ondersteuning op het vlak van jeugd, cultuur en sport verdwijnt**. Concrete gevolgen hiervan is het verdwijnen van de provinciale jeugddienst en het samenwerkingsverband Route 42.

Decreet bovenlokale cultuurwerking

Vanaf 1 januari 2020 wordt het decreet bovenlokale cultuurwerking van kracht. Dit nieuwe decreet wil, na de overdracht van de provinciale culturele bevoegdheden, een dynamische bovenlokale cultuurwerking stimuleren. Het nieuwe decreet bepaalt dat **samenwerkingsverbanden transversaal** bekeken moeten worden. Dit betekent dus een kans om verschillende sectoren (en gemeenten) samen te brengen. Deze samenwerkingsverbanden moeten ingediend worden in 2019. Structurele ondersteuning van Vlaanderen is voorzien voor transversale samenwerkingen, **projectmatige ondersteuning** is voorzien voor bovenlokale projecten/initiatieven.

Sectorale subsidies

Sinds 2016 worden de sectorale subsidies inzake jeugd, sport en cultuur niet meer afzonderlijk toegekend. Deze sectorale subsidies werden geïntegreerd in het gemeentefonds. Hierdoor veranderen twee zaken: ten eerste verliezen die subsidies bij hun integratie hun specificiteit, wat betekent dat ze nu ook voor andere zaken kunnen worden gebruikt; ten tweede verdwijnen de voorwaarden die golden om die subsidies te ontvangen. Door de huidige werking te **verankeren in het nieuwe meerjarenplan** wordt er verzekerd dat de beoogde middelen uit het gemeentefonds effectief terugvloeien naar de domeinen jeugd, sport en cultuur.

Bibliotheek

Sinds 2016 zijn lokale besturen niet meer wettelijk verplicht om een bibliotheek te hebben. De bezoekcijfers tonen echter het belang van de bibliotheek aan: Zottegem heeft een hoge score inzake ontleners per 1.000 inwoners. De **performantie van de bibliotheek** dient bestendig te worden, deze krijgt immers nieuwe functies (ontmoetingsplaats, cursussen, onthaal anderstaligen, nieuwe inwoners, integratie, ...).

Toerisme en erfgoed

Toerisme en (roerende) erfgoed vormen een tandem: de diensten zijn gezamenlijk gehuisvest en versterken elkaars werking. De sterke toename van private verblijfsmogelijkheden in de afgelopen vijf jaar bevestigt het toenemend belang van het toerisme in onze stad. Er dient verder ingezet te worden op Zottegem als **Egmontstad**, als **wandel- en wielersstad** en als stad van de **drie kastelen** (project De Kleine Loire).

Binnen de **erfgoedsector** in Z.-O-Vlaanderen bekleedt Zottegem een prominente rol met het Centrum voor Streekgeschiedenis, tevens de ankerplaats voor de koepelorganisatie EVA. Die rol dient behouden en uitgebreid.

De synergie tussen de dienst toerisme en het **Centrum voor Streekgeschiedenis** dient bestendig, onder meer door de het behouden van de gezamenlijke locatie in het stadhuis op de Markt.

Evenzeer dient de goede samenwerking met het **Provinciaal Erfgoedcentrum Velzeke** te worden bewaakt. In die context is de valorisatie van de site van de Velzeekse Sint-Martinuskerk – de oudst bewaarde kerk van Vlaanderen – aangewezen.

Sportaccommodatie

Er wordt vastgesteld dat sportaccommodatie meer en meer gedeeld wordt. Het is nodig om **samenwerkingsovereenkomsten** op te stellen.

Nieuw decreet kunstonderwijs

Vanaf 1 september 2018 is het nieuw decreet kunstonderwijs in werking getreden. Een concreet gevolg van dit nieuwe decreet is dat filialen van de academies in andere gemeenten, interlokale verenigingen worden. Deze samenwerkingsverbanden kunnen verder worden geoptimaliseerd.

Daarnaast bepaalt het decreet dat kinderen vanaf 6 jaar alle disciplines kunnen volgen in het Deeltijds Kunstonderwijs in Vlaanderen. Het deeltijds kunstonderwijs moet nauwer **samenwerken** met de scholen zodat alle leerlingen kennismaken met cultuur en kunst. Bovendien komen er een aantal nieuwe opleidingen bij. Dit zorgt voor een grotere **planlast** voor leerkrachten, directie en secretariaat. De **financiële middelen**, alsook de uren van het secretariaat deeltijds kunstonderwijs en basisonderwijs moeten geoptimaliseerd worden.

(Kans)Armoede - vrijetijdspas

De kansarmoede stijgt elk jaar. Slechts een deel van de bevolking wordt nu bereikt met het huidig aanbod. De laatste jaren kan er ook een groei worden waargenomen van het aantal alleenstaanden, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, ... Deze personen zijn vaak **financieel minder sterk**. Er moet méér worden ingezet op de sociale doelgroep. Vrije tijd is geen economische entiteit, maar moet toegankelijk blijven voor alle lagen van de bevolking. In het kader van het nieuw decreet lokaal sociaal beleid moet de (intergemeentelijke) **vrijetijdspas** worden ingevoerd. Het huidig systeem MIA – Mensen in Armoede – werkt immers onvoldoende. Om dit te realiseren moet actief worden ingezet op drempelverlaging en is een trekkersrol nodig (afdelingshoofd vrije tijd).

Evenementen

Burgers en organisatoren van evenementen worden geconfronteerd met een kluwen aan regelgeving. Om deze personen beter te ondersteunen kan er binnen de vrije tijdsdienst een **evenementenloket** worden uitgewerkt (uitbreiding en versterking UiTBalie). Daarnaast wordt er best verder gewerkt aan een kader om individuele beslissingen zo veel mogelijk te vermijden (gebrek aan regelgeving inzake subsidiëring, vastgelegde budgetten, ...).

Daarnaast is meer overleg over de verschillende diensten heen aangewezen. Dit in het kader van het afstemmen van de verschillende evenementen (agenda en samenwerking).

Doelgroepgericht werken

De cluster 'Vrije Tijd' heeft te maken met verschillende doelgroepen (personen met een beperking, jongeren, ouderen, anderstaligen...). Het is geen evidentie om al deze doelgroepen te bereiken in de werking. De betrokkenheid van de doelgroepen zou verhoogd kunnen worden door de uitbouw van een **transversale en intergenerationele vrijwilligerswerking**. Een belangrijke bemerking hierbij is dat deze vrijwilligerswerking niet kan worden aanzien ter vervanging van personeel.

Er kan ook meer samenwerking en overleg zijn met dienst burgerzaken, OCMW, sociale organisaties en vrije tijd. Er kan een kennismakingsmoment worden georganiseerd voor nieuwe inwoners met aanwezigheid van alle diensten.

Daarnaast kan het inzetten op digitalisering een kans betekenen om bepaalde doelgroepen te bereiken.

Individualisering van de maatschappij

Tegenwoordig staan mensen veel meer als individu, en minder als groep, in de samenleving. De toenemende individualisering heeft onder andere tot gevolg dat het verenigingsleven en het bijhorende lange termijnengagement afnemen.

Vereenzaming

Binnen de maatschappij is er steeds vaker sprake van veréénzaming. Dit is rechtstreeks gecorreleerd met de vergrijzing en de individualisering van de maatschappij. Om veréénzaming tegen te gaan kunnen initiatieven met als doel het versterken van de **sociale cohesie** in buurten en wijken worden georganiseerd en gefaciliteerd. Deze mogelijkheden moeten kenbaar worden gemaakt via bewustzijnsacties. Alsook dient er een budget te worden vrijgemaakt voor **buurtgericht werken**.

Bij het organiseren van activiteiten wordt er best voldoende aandacht geschonken aan de **synergie tussen jong en oud** (samenwerking Huis van het Kind en de cluster ouderenzorg). Om gerichte acties te kunnen ondernemen, moet er ingezet worden op een **proactieve detectie** van vereenzaming via huisbezoeken binnen het project Zozo (Zottegems zorgnetwerk).

Vrijwilligers

Dankzij vrijwilligers kunnen stad en OCMW meer aanbieden aan de burger. Voor sommige diensten zijn vrijwilligers zelfs onmisbaar voor het realiseren van de dienstverlening. Veel van onze vrijwilligers zijn jong-gepensioneerden. Deze groep dunt uit omdat deze een sterk actief sociaal leven hebben, en anderzijds ook nog sterk bevraagd worden door (klein)kinderen. Alle diensten dringen daarom aan op een versteviging van het vrijwilligersbeleid. Er moet een **visie worden opgesteld omtrent vrijwilligers**, waarbij sterk ingezet wordt op het aanwerven, motiveren, waarderen en ondersteunen van vrijwilligers.

Participatie

Een evaluatie van de werking van de verschillende adviesraden lijkt noodzakelijk. De manier waarop de burger participeert kan immers anders worden georganiseerd. Er kan bijvoorbeeld ingezet worden op frequente bevestigingen van de volledige bevolking omtrent de dienstverlening. Daarnaast kunnen er **participatietrajecten** en -momenten worden opgestart. Deze participatietrajecten en -momenten dienen een duidelijke doelstelling te hebben. Om participatie van de burger te faciliteren kan er een digitaal forum worden uitgewerkt.

Vandalisme en overlast

De laatste jaren wordt er een stijgende tendens van vandalisme en overlast op openbare plaatsen waargenomen. Om deze problematiek te verkleinen moet een **geïntegreerd veiligheidsbeleid** verder worden uitgewerkt, dit in samenwerking met de politie. Daarnaast kunnen camera's geplaatst worden op plaatsen waar regelmatig gevallen van vandalisme worden vastgesteld. Alsook wordt er best ingezet op opbouwwerk en een goede jeugdinfrastructuur, alsook op handhaving.

Vermaatschappelijking van de zorg

De vermaatschappelijking van de zorg duidt op een verschuiving binnen de zorg waarbij gestreefd wordt om mensen met beperkingen (van lichamelijke, verstandelijke of psychische aard), chronisch zieken en kwetsbare ouderen zo lang mogelijk hun eigen plek in de samenleving te laten behouden en hen daarbij zoveel mogelijk te ondersteunen. Personen met een zorgproblematiek blijven steeds langer thuis. Woonzorgcentra worden meer en meer een oplossing voor zwaar zorgbehoevende mensen. Deze evolutie verhoogt de noodzaak tot een verdere uitbouw van **diensten aan huis**.

De vermaatschappelijking van de zorg doet een sterk appel op **mantelzorgers**, echter wordt er vastgesteld dat de capaciteit hiervan daalt. Er zal sterk moeten worden samengewerkt met particuliere partners (thuiszorgsector) om de verdere vermaatschappelijking van de zorg te realiseren. Daarnaast moet er meer ingezet worden op toegankelijk en betaalbaar wonen en projecten zoals 'levenslang wonen'.

Het **Zottegems zorgnetwerk** (Zozo) brengt binnen zijn werking alle zorgpartners samen in een constructieve dialoog gericht op zoeken van oplossingen en uitwerken van op elkaar afgestemde dienstverlening binnen het thema vermaatschappelijking van de zorg. Een actieve participatie binnen Eerstelijnszone Panacea is hier ook van belang.

Kinderopvang

Er is een nijpend tekort aan kinderopvangplaatsen. Het aantal plaatsen kan verhoogd worden door meer **financiële en logistieke ondersteuning** te bieden aan zelfstandige onthaalouders.

Het sociaal statuut voor onthaalouders is onvoldoende aantrekkelijk (geen vast inkomen, ...). De vrees bestaat dat er onvoldoende **nieuwe aantrek van onthaalouders** is, en daardoor ook de bezetting en subsidiëring in gevaar komt. In samenwerking met andere aanbieders moet ingezet worden op het opnieuw aantrekkelijk maken van het beroep van onthaalouder.

In uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering moet de stad een toegankelijke kinderopvang stimuleren. Er kan een **lokaal loket kinderopvang** worden opgericht en uitgebouwd. Een lokaal loket kinderopvang moet de zoektocht naar kinderopvang vergemakkelijken voor de gezinnen en bijdragen tot een betere afstemming van vraag en aanbod.

Buitenschoolse kinderopvang

Er is een decreet buitenschoolse activiteiten in voorbereiding met bijzondere aandacht voor de kwetsbare gezinnen en de kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Er moet worden gestreefd naar een **meer geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten** die passen in de werktijd van de ouders. Het lokaal bestuur krijgt van de Vlaamse overheid de regierol toegewezen om het aanbod van de buitenschoolse activiteiten op maat van de stad te maken vertrekkende vanuit een **samenwerkingsverband** met o.a. opvang, onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, Huis van het Kind, jeugd, sport en cultuur en de lokale verenigingen.

Om de stap naar een structurele samenwerking te zetten en om de samenwerking vlot te laten verlopen, is het aanduiden van een verantwoordelijke dienst/ambtenaar cruciaal. Deze overkoepelt alle onderdelen van het netwerk en maakt de brug naar de andere beleidsdomeinen.

Conceptnota ouderenzorg

De Vlaamse regering keurde op 1 december 2017 de conceptnota goed waarin Vlaanderen de krijtlijnen uittekent voor de toekomst van de residentiële ouderenzorg. Deze conceptnota legt onder andere de brug naar **buurtgerichte zorg** en de **persoonsvolgende financiering** in de residentiële ouderenzorg. De instellingen ervaren dit als zeer bedreigend: de concurrentiestrijd zal nog meer opgevoerd worden omwille van het principe dat ouderen zelf hun zorg aankopen uit hun eigen 'rugzak' aan zorgsubsidie. De verschuiving van de verantwoordelijkheid rond de besteding van de middelen naar de zorgbehoevende vereist **begeleiding op maat**. Hiervoor kan er een **neutraal informatiezorgpunt** worden opgestart in het lokaal dienstencentrum.

Gezondheid

Er kan meer aandacht zijn voor het promoten van een gezonde levensstijl bij de burgers en medewerkers. Hiervoor kan er ingezet worden op het aanbieden van gezonde voeding, opleidingen gezond en budgetvriendelijk koken, bewegen op het werk, een gezonde werkomgeving, ... of initiatieven zoals bv. veggiedag (en aanbieden van vegetarische maaltijden). Tevens moet een **anti-rook** en **anti-alcohol/drugbeleid** gevoerd worden in de stad, zowel voor personeelsleden als klanten.

Dementie

Het aantal personen die geconfronteerd worden met dementie neemt toe. Hieromtrent moet expertise en specifieke dienstverlening en ondersteuning worden ontwikkeld, en specifieke projecten worden opgezet (bv. reminiscentieprojecten).

Coördinatie zorgdiensten

Om een **horizontaal beleid** te kunnen voeren is een afdelingshoofd welzijn noodzakelijk. Deze dient de zorgdiensten te coördineren en samen te laten werken, alsook faciliteert deze persoon de samenwerking tussen de verschillende departementen.

STAD
ZOTTEGEM